

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНИМИ РИЗИКАМИ В ПРОЕКТАХ

В рамках дослідження запропоновано модель, яка дозволяє управляти екологічними ризиками в проектах.

Ключові слова: *управління проектами, екологічний ризик, системний підхід, екологічна безпека, аспект діяльності.*

Постановка проблеми. Наявний стан екологічної безпеки проектного середовища створює ризик досягнення мети проекту. Проблематика екологічних ризиків в аспекті проектної діяльності є питанням недостатньо дослідженим, тому важливо створити дієві механізми, що дозволять управляти цим класом ризиків. Головним етапом в даному процесі, є, на основі методу системного аналізу, створення підходу до побудови моделей, алгоритмів та іншого інструментарію, який би дозволив ефективно ідентифікувати, оцінювати та управляти екологічними ризиками.

Основний матеріал. Методологічною основою оцінювання та вибору способів управління проектами є системний підхід, який все ширше використовується при проведенні досліджень як на стадії розробки проекту, так і в процесі його впровадження.

В основі розробки методів системного аналізу для управління проектами лежить системна модель Воропаєва [1], яка дозволяє структурувати знання, функції, процеси, процедури тощо в області УП, визначати для всіх учасників задачі, знаходити послідовність їх рішення і ефективні технологічні взаємозв'язки.

На основі зазначеного було розроблено модель управління екологічними ризиками в проектах (рис. 1), яка на відміну від існуючих передбачає визначення рівня екологічної компетентності учасників проектної команди та зацікавлених

сторін, а також проведення ідентифікації екологічних аспект-ризикових факторів на передінвестиційній фазі проекту.

Визначення рівня екологічної компетентності учасників проектної команди та зацікавлених сторін проводиться згідно блоку А моделі управління ЕР в проектах (рис. 1) на основі дослідження 4 критеріїв оцінки кандидатів, а саме екологічних знань, екологічних вмінь, екологічної мотивації та практичного досвіду екологічної діяльності. Прийняття рішення про проведення оцінки рівня екологічної компетентності здійснює керівник проекту, а завдання обирає виходячи зі специфіки проекту.

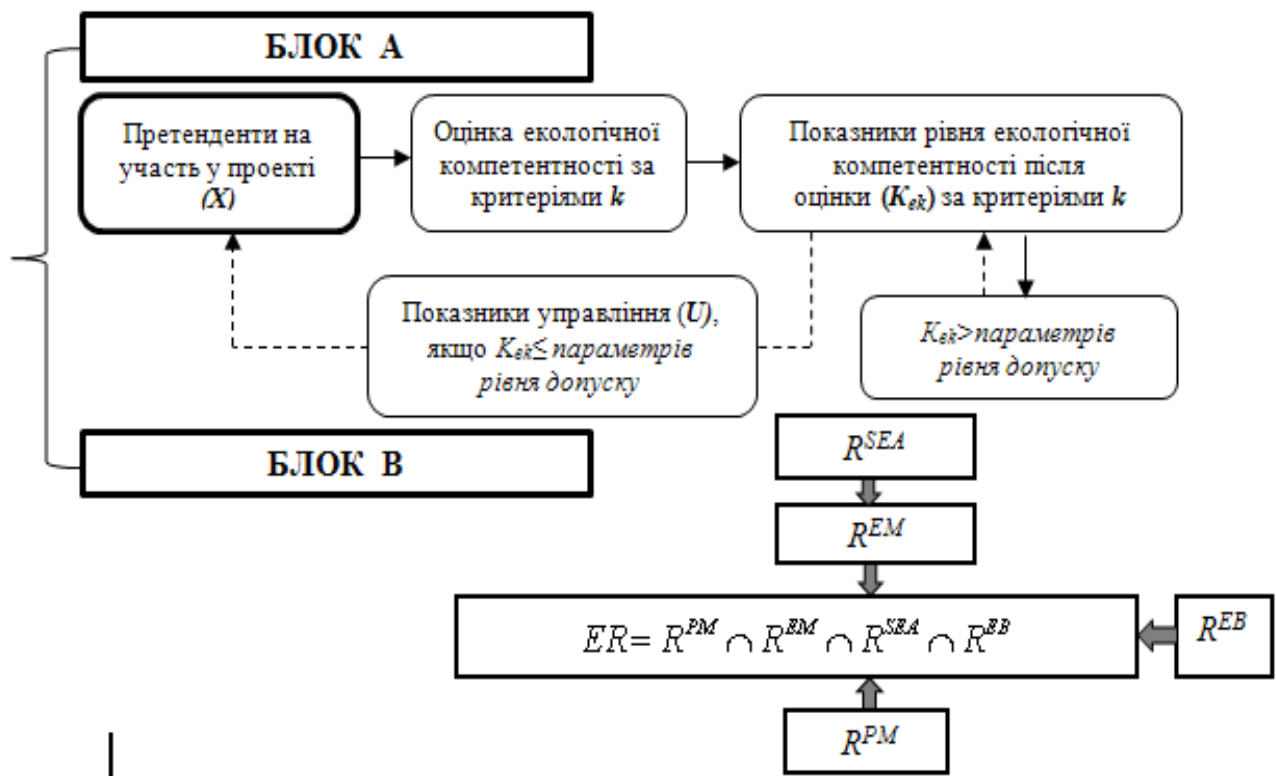

Рисунок 1 – Загальна модель системи управління екологічними ризиками в проектах, де ER – система управління екологічними ризиками в проектах; R^{PM} – підсистема управління ризиками визначеними в теорії управління ризиками PM; R^{EM} – підсистема інтеграції особливостей екологічного менеджменту в систему управління екологічними ризиками адаптованої до вимог PM; R^{EB} – підсистема управління екологічними ризиками визначеними в теорії екологічної безпеки; R^{SEA} – підсистема інтеграції особливостей стратегічного екологічного аналізу в єдину систему управління екологічними ризиками адаптованої до вимог PM [2].

Особливостями підсистеми R^{EM} є: детальний екологічний аналіз зовнішнього оточення та внутрішнього середовища проекту (передпроектний екологічний аналіз (ППЕА)); формування бази даних про екологічні аспект-ризикові фактори (ЕАРФ) зовнішнього оточення та внутрішнього середовища проекту, тобто їх ідентифікація; оцінка суттєвості ЕАРФ та визначення їх за категорію екологічних ризиків проекту; застосування елементів екологічного менеджменту для побудови дорожньої карти управління екологічними ризиками.

Підсистема R^{SEA} є інтегрованою з процесів дослідження екологічної складової визначеної в методиках МБРР, ОВНС та ДЕЕ. Основний акцент віддаємо особливостям стадій екологічної оцінки згідно методики МБРР, а саме аналіз доцільності проведення екологічної оцінки; визначення завдань і планування; розробка заходів із зменшення впливів; підготовка підсумкового документу; оцінка повноти і якості екологічної оцінки; прийняття рішення; моніторинг і контроль.

Підсистема R^{EB} дозволяє оцінити загальний рівень екологічної небезпечності проекту [3].

Висновки. Запропонована в роботі модель дозволяє системно досліджувати усі можливі схеми при плануванні алгоритмів дослідження екологічних ризиків, які витікають із закономірностей будови (морфології), системних зав'язків, закономірностей, тим самим враховуючи всі можливі варіанти, що дозволяє впроваджувати та реалізовувати перспективні рішення з управління.

Керівник д.т.н., доцент, завідувач кафедри екології та БЖД Хрутьба В.О.

Література

1. Воропаев В.И. Системное представление управления проектами: [Учебное пособие] / В.И. Воропаев, Г.И. Секлетова. – М.: ГОУ ДПО ГАСИС, 2008. – 13 с.
2. Хрутьба В.О. Вибір методики управління ризиками в програмах розвитку транспортних систем / В.О. Хрутьба, В.І. Зюзюн // XII міжнародна конференція “Управління проектами у розвитку суспільства”. – К.: КНУБА, 2015. – С. 266-267.
3. Зюзюн В.І. Системна модель управління екологічними ризиками в проектах / В.І. Зюзюн // Вісник Національного транспортного університету. – К: НТУ, 2016. – Випуск 2 (35). – С. 84 – 92.